

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 425/2020-58

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. novembra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Ivana Fiačana a Miloša Maďara v konaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného advokátkou JUDr. Michaelou Feľbabovou, Kollárova 10, Spišská Nová Ves, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Er 198/2017 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Er 198/2017 porušené boli.

2. Okresnému súdu Spišská Nová Ves p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Er 198/2017 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 200 € (slovom dvesto eur), ktoré j e Okresný súd Spišská Nová Ves p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky u k l a d á zaplatiť trovy právneho zastúpenia [REDAKOVANÉ] v sume 562,86 € (slovom päťstošesťdesiatdva eur a osemdesiatšesť centov) na účet ustanovenej právnej zástupkyne JUDr. Michaely Feľbabovej, Kolárova 10, Spišská Nová Ves, vedený v [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Okresný súd Spišská Nová Ves j e p o v i n n ý uhradiť trovy právneho zastúpenia v sume 562,86 € (slovom päťstošesťdesiatdva eur a osemdesiatšesť centov) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky v tvare IBAN: SK 89 8180 0000 0070 0006 0515 vedený v Štátnej pokladnici do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

6. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) uznesením sp. zn. I. ÚS 425/2020 z 22. septembra 2020 ustanovil sťažovateľovi právnu zástupkyňu JUDr. Michaelu Feľbabovú, Kollárova 10, Spišská Nová Ves, a súčasne prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých

zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Er 198/2017 (ďalej aj „namietané konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti doplnenej ustanovenou právnu zástupkyňou sťažovateľa podaním z 19. októbra 2020 vyplýva, že proti sťažovateľovi ako povinnému sa na okresnom súde vedie exekučné konanie pre vymożenie pohľadávky vo výške 330,30 € s príslušenstvom. Sťažovateľ 20. októbra 2017 doručil okresnému súdu návrh na zastavenie exekúcie, o ktorom dosiaľ nebolo rozhodnuté. Z dôvodu nečinnosti, resp. neefektívnej a nesústredenej činnosti okresného súdu sa sťažovateľ už takmer tri roky nachádza v stave právnej neistoty, čo sa týka posúdenia jeho návrhu na zastavenie exekúcie, a to výlučne zavinením konajúceho okresného súdu, v čom vidí porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

3. Na tomto základe sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy vyslovil, že postupom okresného súdu v namietanom konaní boli porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 dohovoru. Zároveň sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v namietanej exekučnej veci bez zbytočných prietahov, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie vo výške 15 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia.

4. Sťažovateľ svoj návrh v časti výšky požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnil tým, že takmer trojročná nečinnosť okresného súdu ho viedla k frustrácii a k strate dôvery v schopnosť okresného súdu rýchlo a bezprietahovo vyriešiť a rozhodnúť jeho právnu vec. Trvajúce exekučné konanie so zbytočnými prietahmi

znamená pre sťažovateľa významný dopad na jeho sociálnu a ekonomickú situáciu. Finančné zadosťučinenie požaduje aj z dôvodu potreby dovŕšenia ochrany jeho práv s prihliadnutím na to, že doteraz trvajúce zbytočné prietahy už nemožno napraviť či odstrániť.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

5. Okresný súd sa na výzvu ústavného súdu 29. septembra 2020 vyjadril k ústavnej sťažnosti prípisom sp. zn. SprV 360/2020 z 13. októbra 2020 doručeným ústavnému súdu spolu so spisovým materiálom 15. októbra 2020. Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol, že predmetná exekučná vec nie je skutkovo ani právne zložitá. Z prehľadu úkonov v predmetnej veci vyplýva, že sťažovateľ podal návrh na zastavenie exekúcie 20. októbra 2017, teda po tom, čo podal odvolanie proti uzneseniu okresného súdu z 19. septembra 2017, ktorým bolo rozhodnuté o jeho námietkach proti exekúcii a proti trovám exekúcie. Okresný súd preto vykonával úkony spojené s predložením veci odvolaciemu súdu. Po vrátení veci z Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) bol spis predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v dôsledku dovolania podaného sťažovateľom proti rozhodnutiu krajského súdu. Okresný súd preto nemohol vo veci objektívne konať v čase od 9. apríla 2018 do 4. februára 2019 a v období od 23. augusta 2019 do 23. septembra 2019, teda v období, keď bol spis predložený odvolaciemu súdu a následne dovolaciemu súdu. Ďalej uviedol, že sťažovateľ nevyužil možnosť podať sťažnosť na prietahy v konaní v zmysle § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“), čím by umožnil predsedovi okresného súdu odstrániť prípadnú nečinnosť v predmetnej veci. Napokon poukázal na zaťaženosť zákonného sudcu, ktorý riešil nielen exekučné veci, ale aj veci občianskoprávne a poručenské.

6. Sťažovateľ sa k stanovisku okresného súdu vyjadril podaním doručeným ústavnému súdu 21. októbra 2020. Zotrvajúc na dôvodoch ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd námietky okresného súdu pominul ako neopodstatnené a jeho ústavnej

sťažnosti vyhovel. Zdôraznil, že okresný súd popri ostatných úkonoch jednoducho opomenul včas posúdiť a rozhodnúť o jeho návrhu na zastavenie exekúcie, o čom svedčí napríklad aj pokyn z 27. februára 2020 predmetný spis bez ďalšieho archivovať.

7. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Prehľad relevantných úkonov okresného súdu v napadnutej veci

8. Z predloženého spisového materiálu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 2 Er 198/2017 ústavný súd zistil, že vo veci boli vo vzťahu k predmetu ústavnej sťažnosti vykonané tieto pre jej posúdenie relevantné procesné úkony:

- 13. februára 2017 okresnému súdu doručená žiadosť súdnej exekútorke o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie;

- viacerí sudcovia namietli svoju zaujatosť, zákonnému sudcovi bola exekučná vec pridelená 10. apríla 2017;

- 18. mája 2017 vydal okresný súd poverenie pre súdneho exekútora na vykonanie exekúcie,

- 20. júla 2017 prostredníctvom súdneho exekútora postúpené námietky proti exekúcii a námietky proti trovám. Ich súčasťou bola aj námietka zaujatosti, ktorú sťažovateľ vzniesol proti osobe zákonného sudcu. Zákonný sudca sa k nej vyjadril 16. augusta 2017. Dňa 21. augusta 2017 bol spis predložený krajskému súdu na účel rozhodnutia o námietke zaujatosti. Krajský súd 13. septembra 2017 vrátil predmetnú vec okresnému súdu, pretože zo vznesenej námietky zaujatosti nevyplýval dôvod, pre ktorý mal byť zákonný sudca vylúčený z prejednávania veci; námietka zaujatosti totiž nespĺňala náležitosti a v takom prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá [§ 52 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“)];

- 19. septembra 2017 vydal okresný súd uznesenie č. k. 2 Er 198/2017-46, ktorým námietky sťažovateľa proti exekúcii, ako aj námietky proti trovám zamietol;
- 17. októbra 2017 sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu č. k. 2 Er 198/2017-46 odvolanie a sťažnosť;
- 20. októbra 2017 podal sťažovateľ návrh na zastavenie exekúcie. V ten istý deň doručil okresnému súdu návrh na zapretie pravosti a výšky pohľadávky;
- 14. februára 2018 okresný súd zaslal odvolanie sťažovateľa (doručeného 17. októbra 2017) oprávnenému, ktorý sa k nemu vyjadril podaním doručeným okresnému súdu 23. februára 2018. Stanovisko oprávneného zaslal okresný súd sťažovateľovi (26. februára 2018);
- 9. apríla 2018 spis okresného súdu doručený krajskému súdu na účel rozhodnutia o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu č. k. 2 Er 198/2017-46 z 19. septembra 2017;
- 12. apríla 2018 sťažovateľ doručil okresnému súdu urgenciu a žiadal, aby okresný súd rozhodol o jeho návrhu na zastavenie exekúcie (spis sa v tom čase nachádzal na krajskom súde);
- 31. decembra 2018 krajský súd uznesením č. k. 12 CoE 68/2018-90 odvolanie sťažovateľa odmietol; spis bol okresnému súdu vrátený 4. februára 2019;
- 10. mája 2019 podal sťažovateľ proti už označenému rozhodnutiu krajského súdu dovolanie. V ten istý deň okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie;
- 23. mája 2019 doručil okresnému súdu dovolanie advokát predbežne ustanovený sťažovateľovi prostredníctvom Centra právnej pomoci (ďalej len „CPP“);
- 6. júna 2019 vyhotovil vyšší súdny úradník úradný záznam o tom, že z rozhodnutia CPP zistil, že sťažovateľ je od poplatku oslobodený; zároveň dáva pokyn na zaslanie dovolania oprávnenému na vyjadrenie (oprávnený sa vyjadril 20. júna 2019);
- 8. júna 2019 súdny exekútor postúpil okresnému súdu námietky sťažovateľa proti ďalším trovám exekúcie;
- 11. júna 2019 sťažovateľ požiadal o oslobodenie od platenia súdneho poplatku;
- 12. júla 2019 okresný súd oznámil sťažovateľovi, že nebude rozhodovať o jeho žiadosti na oslobodenie, lebo z rozhodnutia CPP zistil, že je od platenia poplatkov oslobodený;

- 23. augusta 2019 je spis predložený najvyššiemu súdu;
- 12. septembra 2019 najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 ECdo 8/2019 dovolanie sťažovateľa odmietol, pretože jeho prípustnosť je ustanovením § 202 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov [v znení od 1. apríla 2017; (ďalej len „Exekučný poriadok“) výslovne vylúčená [§ 447 písm. c) CSP]. Spis bol okresnému súdu vrátený 23. septembra 2019;
- 19. novembra 2019 okresný súd uznesením č. k. 2 Er 198/2017-140 námietky povinného proti ďalším trovám exekúcie zamietol. V ten istý deň je vypracovaný pokyn vyššieho súdneho úradníka, aby sa zaslalo uvedené rozhodnutie oprávnenému, súdному exekútorovi a sťažovateľovi, vyznačila právoplatnosť a nadväzne, aby sa dal „spis do spisovne“;
- 27. februára 2020 bol vydaný pokyn vyššieho súdneho úradníka spis archivovať;
- 11. júna 2020 ústavný súd požiadal okresný súd o poskytnutie informácie o stave konania vo veci návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie;
- 29. júna 2020 okresný súd oznámil ústavnému súdu, že o návrhu sťažovateľa rozhodnuté nebolo;
- 11. augusta 2020 okresný súd vyzval oprávneného na vyjadrenie sa k návrhu povinného na zastavenie exekúcie. Oprávnený sa vyjadril podaním doručeným okresnému súdu 25. augusta 2020;
- 1. októbra 2020 okresný súd požiadal krajský súd o vyjadrenie, či boli na krajskom súde podané správne žaloby sťažovateľa proti Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky, ktorých predmetom súdneho prieskumu by boli jeho konkrétne rozhodnutia bližšie špecifikované v žiadosti. Súčasne okresný súd žiadal zaslať konkrétne rozsudky prejednávané krajským súdom, resp. žiadal o oznámenie, v akom štádiu sa konkrétne konania nachádzajú;
- 7. októbra 2020 krajský súd odpovedal na dožiadanie okresného súdu,
- 12. októbra 2020 okresný súd uznesením č. k. 2 Er 198/2017-188 návrh povinného na zastavenie exekúcie zamietol, zároveň povolil odklad exekúcie do právoplatného skončenia konaní vedených krajským súdom.

IV.

Právomoc ústavného súdu, ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva a vyhodnotenie postupu okresného súdu

9. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a súčasne sa domáha aj vyslovenia porušenia svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

11. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

12. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie už označených práv vychádza ústavný súd zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným

rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

13. V súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou už ústavný súd vyslovil, že právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov súdom sa vzťahuje aj na konanie o výkon rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní (napr. III. ÚS 15/03, III. ÚS 229/04), keďže nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04, III. ÚS 229/04), pričom ústava v čl. 48 ods. 2 takéto konania z povinnosti súdov konať bez zbytočných prietáhov nevyníma. Aj podľa judikatúry ESĽP by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na škodu jednej zo strán. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 dohovoru (obdobne III. ÚS 15/03 a III. ÚS 125/07).

14. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila i v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie strany sporu v súdnom konaní a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

15. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že exekučné konanie spravidla treba považovať za konanie po právnej stránke, ako aj po faktickej (skutkovej) stránke za pomerne jednoduché. Je to dané tým, že o spore účastníkov exekučného konania bolo už právoplatne rozhodnuté vo veci samej exekučným titulom, ktorý je podkladom pre nariadenie exekúcie. Medzi účastníkmi exekučného konania už preto nemôže byť sporné, aké práva prináležia oprávnenému a aké záväzky má voči oprávnenému povinný. Zmyslom exekučného konania je nútená realizácia práv

oprávneného, keďže povinný dobrovoľne nesplnil, resp. čiastočne nesplnil povinnosti uložené v právoplatnom exekučnom titule. Dĺžka exekučného konania teda nie je ovplyvnená zložitou vecí, a tak tomu nebolo ani v sťažovateľovom prípade.

16. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prietahov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľa. Ústavný súd z obsahu zapožičaného spisu okresného súdu nezistil také závažné skutočnosti, ktoré by bolo možné pripísať na ťarchu sťažovateľa v súvislosti s doterajšou dĺžkou namietaného konania. Práve naopak, sťažovateľ urgoval vydanie rozhodnutia o jeho návrhu na zastavenie exekúcie (podanie doručené okresnému súdu 12. apríla 2018).

16.1 Avšak bez vplyvu na celkovú dĺžku konania nebola procesná aktivita sťažovateľa, ktorý svoje oprávnenia zaručené mu Exekučným poriadkom a Civilným sporovým poriadkom realizoval prostredníctvom uplatňovania viacerých procesných návrhov i opravných prostriedkov, hoci v čase podania dovolania proti uzneseniu krajského súdu o odmietnutí odvolania už prípustnosť dovolania v exekučných veciach bola zákonom vylúčená. Procesná aktivita sťažovateľa síce sama osebe nemôže byť pripísaná na jeho ťarchu, avšak okresný súd (a nadväzne krajský súd i najvyšší súd) sa musel s jeho návrhmi procesne vysporiadať, čo prirodzene ovplyvnilo dĺžku namietaného konania. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry uviedol (napr. II. ÚS 41/97, II. ÚS 52/99, II. ÚS 181/04, III. ÚS 586/2012), že uplatnenie procesných práv tak zo strany sťažovateľa, ako aj ostatných účastníkov konania v doterajšom priebehu konania nezakladá zodpovednosť sťažovateľa za zbytočné prietahy v konaní, ale v takomto prípade zodpovednosť nemožno pripísať ani na vrub štátnemu orgánu konajúcemu vo veci. Preto ústavný súd nepripočítal na ťarchu účastníkov konania pred ústavným súdom obdobia, počas ktorých sa rozhodovalo o opravných prostriedkoch (11 mesiacov).

17. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci, pričom zbytočné prietahy v konaní posudzoval ako celok s prihliadnutím na celkovú dĺžku konania a všetky okolnosti daného prípadu. Vychádzal pritom zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen

samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08). O taký prípad zjavne ide aj vo veci sťažovateľa.

17.1 Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že okresný súd postupoval v namietanej exekučnej veci v primeraných časových intervaloch (po zohľadnení nutnosti vysporiadať sa prednostne s námietkami zaujatosti jednotlivých sudcov okresného súdu). Pochybenie okresného súdu vzhľadom na ústavný súd v jeho neefektívnom konaní pri posudzovaní námietky zaujatosti vznesenej sťažovateľom proti zákonnému sudcovi. Vzhľadom na to, že táto námietka neobsahovala náležitosti, nadriadenému súdu nebolo potrebné vec predkladať na rozhodnutie (§ 52 ods. 2 CSP), čo konštatoval aj krajský súd. V dôsledku toho sa konanie zbytočne predĺžilo o dva mesiace.

17.2 Podstatnejšie pre posúdenie veci z hľadiska namietaných zbytočných prietáhov je však to, že o návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie podanom 20. októbra 2017 rozhodol okresný súd až 12. októbra 2020, teda po takmer troch rokoch, čo ústavný súd považuje za časovo neprípustné obdobie právnej neistoty sťažovateľa. Z chronologického prehľadu procesných úkonov je zrejmé, že tento návrh sťažovateľa okresný súd opomenul (rovnako ako návrh na zapretie pravosti a výšky pohľadávky). Jeho pozornosti ušla i urgencia sťažovateľa (12. apríl 2018), v ktorej žiadal, aby bolo o jeho návrhu rozhodnuté. V tejto súvislosti neobstojí obrana okresného súdu, že v čase urgovania veci sa spis nachádzal na krajskom súde, keďže po jeho vrátení okresnému súdu (4. február 2019) mu nič nebránilo v tom, aby s prihliadnutím na urgenciu sťažovateľa o jeho návrhu na zastavenie exekúcie rozhodol a napravil nežiaduci stav. Napokon, o opomenutí návrhu sťažovateľa svedčí aj skutočnosť, že po rozhodnutí okresného súdu o námietkach sťažovateľa proti ďalším trovám exekúcie (19. november 2019) bol vydaný pokyn na archivovanie spisu a vo veci sa viac ako 9 mesiacov nekonalo. Až po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie zjednal okresný súd nápravu a o návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie rozhodol uznesením z 12. októbra 2020, teda po troch rokoch od jeho podania. Takýto postup nemožno z ústavnoprávneho hľadiska tolerovať či ospravedlniť.

17.3 K námietke okresného súdu o tom, že sťažovateľ mal využiť prostriedok nápravy v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch na orgáne štátnej správy dotknutého súdu, ústavný súd uvádza, že na požiadavke využitia tohto prostriedku v zásade netrvá v prípadoch, keď dĺžka namietaného konania v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu je už *prima facie* zjavne neprimeraná, čo v okolnostiach rozhodovania o návrhu sťažovateľa v danej veci možno konštatovať aj v tomto prípade.

17.4 V súvislosti s obranou okresného súdu spočívajúcou v argumentácii o množstve a rozmanitosti vybavovanej agendy zákonným sudcom, ústavný súd s poukazom na svoju ustálenú judikatúru uvádza, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v konečnom dôsledku nezabavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (I. ÚS 35/03, II. ÚS 52/99).

18. Po komplexnom posúdení všetkých okolností daného prípadu z hľadiska skutkovej a právnej náročnosti veci, správania sťažovateľa, postupu okresného súdu, zohľadňujúc pritom charakter a význam predmetu napadnutého konania, ústavný súd dospel k záveru, že v postupe okresného súdu došlo k zbytočným prietahom v napadnutom konaní, a preto bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

19. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy druhej vety ak porušenie práv alebo slobôd podľa čl. 127 ods. 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

20. Vychádzajúc z toho, že ústavný súd konštatoval porušenie práv sťažovateľa, ako aj zo skutočnosti, že posudzované konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu skončené vymožením pohľadávky alebo zastavením exekúcie, hoci okresný súd o návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie medzičasom rozhodol, bolo potrebné prikázať okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Er 198/2017 konať bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku nálezu).

21. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

22. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

23. Sťažovateľ žiadal o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 15 000 €, ktorú odôvodnil takmer trojročnou nečinnosťou okresného súdu, pokiaľ išlo o rozhodovanie o jeho návrhu na zastavenie exekúcie, ktorú nie je možné žiadnym spôsobom reparaovať (bod 4).

24. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádzalo do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

25. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal na doterajšiu dĺžku napadnutého exekučného konania (viac ako 3 roky), a v rámci neho na opomenutie okresného súdu zaoberať sa návrhom sťažovateľa na zastavenie exekúcie, o ktorom rozhodol po troch rokoch od jeho podania. Na druhej strane však prihliadol na procesnú aktivitu sťažovateľa, s ktorého viacerými (právne neperfektnými) podaniami sa všeobecné súdy musel vysporiadať, ako aj na to, že vo veci ide o exekučné konanie, ktorého predmetom je vymożenie (už) právoplatne priznaného nároku vo výške 330,30 €. S ohľadom na uvedené ústavný súd považoval za primerané a spravodlivé priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 200 € podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde a vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľa nevyhovel (bod 3 a 6 výroku nálezu).

26. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

26.1 Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde a k ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, v lehote ustanovenej v odseku 1 priznané finančné zadosťučinenie sťažovateľovi nezaplatí, zvyšuje sa finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

VI.

Trovy konania

27. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania. Právna zástupkyňa sťažovateľa si uplatnila nárok na náhradu trov konania, ktoré vyčíslila sumou 562,86 € za tri úkony právnej pomoci (prevzatie a príprava zastúpenia, doplnenie ústavnej sťažnosti a vyjadrenie k stanovisku okresného súdu).

28. Pri rozhodovaní o priznaní náhrady trov konania ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), podľa ktorej výpočtovým základom pre účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka. Keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2020, ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2019, ktorá bola 1.062 €. Náhradu trov konania priznal za tri úkony právnej služby – prevzatie a prípravu zastupovania, podanie ústavnej sťažnosti a vyjadrenie k stanovisku okresného súdu. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2020 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky predstavuje sumu 177 €. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 10,62 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje za tri úkony právnej služby celkovú sumu 562,86 € a ústavný súd ju sťažovateľovi priznal v celej výške.

29. Keďže ústavný súd po splnení podmienok sťažovateľovi ustanovil právneho zástupcu uznesením č. k. I. ÚS 425/2020-29 z 22. septembra 2020, uložil povinnosť zaplatiť právnemu zástupcovi trovy konania Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky. Zároveň uložil okresnému súdu povinnosť uhradiť tieto trovy štátu na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky (body 4 a 5 výroku nálezu).

30. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

31. Vec bola v súlade s čl. III bodom 1 písm. a) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 v znení dodatku č. 2 schváleného na zasadnutí pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky 1. októbra 2020 z dôvodu neprítomnosti člena prvého senátu Rastislava Kaššáka prejednaná a rozhodnutá

prvým senátom ústavného súdu v zložení Jana Baricová – predsedníčka senátu a sudkyňa spravodajkyňa, Ivan Fiačan a Miloš Maďar – členovia senátu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. novembra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu